

EIERSKAPSKONTROLL

Nordkraft AS

Narvik kommune

Rapport 2022

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Narvik kommune har KomRev NORD gjennomført en eierskapskontroll i Nordkraft AS. Kontrollutvalgets plikt til å påse at eierskapskontroll gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 bokstav d. En eierskapskontroll er en kontroll av hvorvidt den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. § 23-4.

Før igangsetting av eierskapskontrollen har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Narvik kommune og Nordkraft AS, jf. kommuneloven § 24-4 og revisjonsforskriften §§ 16-19. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Narvik kommune og Nordkraft AS for samarbeidet i gjennomføring av eierskapskontrollen.

Tromsø, 03.05.2022

Margrete Mjølhus Kleiven
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Oda Heggedal Longvastøl
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Tone Jæger Karlstad
Ansvarlig for kvalitetssikring

SAMMENDRAG

Nordkraft AS er et aksjeselskap som er eid av Hålogaland Kraft Holding (38,80%), Narvik kommune (36,72 %), Jämtkraft AB (20,56 %) og Nordkraft AS (3,91%). Kontrollutvalget i Narvik vedtok i møte den 16. juni 2021 under sak 38/21 å bestille eierskapskontroll i Nordkraft AS. Nordkraft AS ble stiftet 3. juni 2004, men har en historie tilbake til stiftelsen av Narvik Kommunale Elektrisitetsverk i 1913. Konsernet består av Nordkraft AS som morselskap og elleve datterselskaper.

En del av selskapets vedtektsfestet formål er: «Eie og forvalte eierskapet i selskaper som driver virksomhet innen produksjon, omsetning og distribusjon av energi, samt virksomhet innen bredbånd og eiendom.»

Eierskapskontrollen har følgende problemstillinger:

1. *Fører Narvik kommune kontroll med sine eierinteresser i Nordkraft AS?*
2. *Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?*

Revisors vurderinger av eierutøvelsen i Nordkraft AS er gjort opp mot sentrale krav i relevant lovverk, kommunestyrets vedtak og forutsetninger gjennom vedtekter for selskapet, samt etablerte normer for god eierstyring. Med sistnevnte mener vi i denne eierskapskontrollen KS sine anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll fra 2020. Denne inneholder anbefalinger til både eier, generalforsamling og styret. Det er ikke gjort undersøkelser av selskapets drift. Vurderingene er basert på skriftlige opplysninger fra selskapet slik som protokoller fra generalforsamlinger, samt dokumentasjon som er styrende for selskapsledelsen. Vi baserer oss også på opplysninger som selskapet v/styret, konsernsjef og Narvik kommune ved rådgiver innenfor økonomi og eierstyring har gitt oss på e-post og i såkalte egenerklæringskjemaer.

Revisors samlede konklusjoner er at:

- Narvik kommune fører **til dels** kontroll med sine eierinteresser i Nordkraft AS.
- Narvik kommunes eierinteresser utøves **til dels** i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.

Revisors konklusjon bygger på følgende vurderinger:

Eier Narvik kommune har **oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 1 om selskapsform
- KS-anbefaling nr. 4 om rapportering av selskapets tilstand
- KS-anbefaling nr. 7 om oppnevning av eierrepresentanter
- KS-anbefaling nr. 9 om styrets sammensetning og kompetanse
- KS-anbefaling nr. 10 om valgkomité for deler av den undersøkte perioden
- KS-anbefaling nr. 11 om kjønnsbalanse i styret
- KS-anbefaling nr. 13 om styremedlemmer
- Aksjeloven §§ 2-1 og 2-3 om stiftelsesdokument

- Aksjeloven §§ 5-2 og 5-5 om generalforsamling
- Aksjeloven § 20-6, første ledd nr. 4 og 5 om kjønnsbalanse i styret
- Selskapets vedtekter § 6 fra 2. november 2010 om generalforsamling
- Selskapets vedtekter § 5 fra 2. november 2010 om styrets sammensetning

Eier Narvik kommune har **delvis oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 5 om revidering av styringsdokumenter
- KS-anbefaling nr. 12 om styrets sammensetning og kompetanse
- KS-anbefaling nr. 14 om numeriske vararepresentanter

Eier Narvik kommune har **ikke oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 3 om eierskapsseminar
- KS-anbefaling nr. 8 om generalforsamling
- KS-anbefaling nr. 4 fra 2015 om eierskapsmelding
- Kommuneloven § 26-1 om eierskapsmelding, men perioden for å innfri kravet er ikke utløpt

Styret i Nordkraft AS har **oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 15 om rutiner for habilitetskonflikter
- KS-anbefaling nr. 19 om etiske retningslinjer

Styret i Nordkraft AS har **ikke oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 17 om registrering av styreverv

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Narvik kommune å videreutvikle rutineene for oppfølging og kontroll av sine eierinteresser i Nordkraft AS, slik at disse fullt ut er i tråd med KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Videre anbefaler vi Narvik kommune å treffe tiltak for å sikre oppfyllelse av kommuneloven § 26-1 om utarbeidelse av eierskapsmelding.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG		
1	INNLEDNING OG SELSKAPSINFORMASJON 1	
1.1	Bakgrunn og bestilling	1
1.2	Selskapsinformasjon.....	1
1.2.1	<i>Etablering, eierforhold og formål</i>	1
1.2.2	<i>Styret og daglig ledelse/drift</i>	3
2	PROBLEMSTILLINGER, KRITERIER OG METODE	5
2.1	Problemstillinger	5
2.2	Kriterier	5
2.3	Metode	6
3	KONTROLL, UTØVELSE OG OPPFØLGING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER	8
3.1	Eierstyring.....	8
3.1.1	<i>Valg av selskapsform</i>	8
3.1.2	<i>Stiftelsesdokument</i>	8
3.1.3	<i>Eierskapsmelding</i>	9
3.1.4	<i>Gjennomgang og revisjon av avtaler og styringsdokumenter</i>	12
3.1.5	<i>Oppnevning av eierrepresentanter</i>	13
3.1.6	<i>Eierskapsseminarer</i>	14
3.1.7	<i>Eiermøter</i>	14
3.1.8	<i>Generalforsamling</i>	16
3.1.9	<i>Styrets sammensetning og kompetanse</i>	18
3.1.10	<i>Bruk av valgkomité</i>	20
3.2	Styret.....	21
3.2.1	<i>Rutiner for habilitetskonflikter</i>	21
3.2.2	<i>Registrering av styreverv</i>	22
3.2.3	<i>Etiske retningslinjer for selskapsdriften</i>	23
3.3	<i>Avtalemessige og juridiske forhold. Konsernsjefs fullmakter</i>	23
3.4	<i>Økonomiske forhold og fremtidsutsikter</i>	24
3.4.1	<i>Informasjon fra regnskapsrevisor</i>	24
3.4.2	<i>Selskapets fremtidsutsikter</i>	24
3.5	<i>Oppsummering og samlet konklusjon</i>	25
4	ANBEFALINGER	27
5	UTTALELSER	28
6	REFERANSER	30

1 INNLEDNING OG SELSKAPSFORMLING

1.1 Bakgrunn og bestilling

Kontrollutvalget i Narvik kommune har i møte 16.6.2021, under sak 38/21, vedtatt å bestille eierskapskontroll i Nordkraft AS. Bestillingen er gjort i tråd med prioritering i kommunens plan for eierskapskontroll. Plan for eierskapskontroll ble vedtatt av kommunestyret i møte den 17. desember 2020 under sak 189/20. KomRev NORDs overordnede prosjektskisse for eierskapskontrollen ble godkjent av kontrollutvalget i møte 2. september 2021, i sak 43/21.

I dokumentet «Risiko- og vesentlighetsvurdering – Kontrollutvalget i Narvik kommune 2019-2023», utarbeidet av Hålogaland Revisjon, beskrives bakgrunnen for at det prioriteres en eierskapskontroll i selskapet: «Kommunens eierandel i Nordkraft AS utgjør en betydelig økonomisk verdi for kommunen. Selskapet representerer et betydelig antall arbeidsplasser (ca. 130) i kommunen og bidrar med utbytte til kommunen. Selskapet forvalter betydelig verdier og skal være profittmaksimerende. Det foreligger risiko tilknyttet avkastning og utbytte fra selskapet, da dette vil variere med markedets kraftpriser.»

1.2 Selskapsinformasjon

1.2.1 Etablering, eierforhold og formål

Nordkraft AS ble stiftet 3. juni 2004 og registrert i enhetsregisteret den 8. juni 2004, den gang under navnet Narvik Energi Holding AS. Selskapet har historie tilbake til stiftelsen av Narvik Kommunale Elektrisitetsverk i 1913¹, og har siden den gang vært gjennom flere omorganiseringer og navneendringer. Den 31.03.2009 fikk selskapet navnet Nordkraft AS. Narvik kommune har tidligere eid 50,01 % av aksjene i Nordkraft AS, men den 2. februar 2021 ble sammenslåingen av Nordkraft konsern og tidligere Hålogaland Kraft konsern endelig godkjent av Olje- og Energidepartementet. Etter sammenslåingen eier Narvik kommune 36,72 prosent av aksjene i Nordkraft AS. Øvrige eiere av selskapet er Hålogaland Kraft Holding (38,80 %), Jämtkraft AB (20,56 %) og Nordkraft AS (3,91 %)². Hålogaland Kraft Holding er eid av kommunene: Harstad, Tjeldsund, Ibestad, Gratangen, Kvæfjord og Lødingen.

Nordkraft AS sine eiere er altså i hovedsak kommunene i aksen mellom Harstad og Narvik. Hovedkontoret til konsernet ligger i Narvik, mens nettselskapet har sitt hovedkontor i Harstad. Konsernet har per i dag til sammen 230 ansatte fordelt over regionen. Forretningsmodellen til konsernet er utvikling, produksjon og distribusjon av fornybar energi. I tillegg bygger, drifter og leverer Nordkraft konsern innholdstjenester til slutt kunder på egneid bredbåndsinfrastruktur³.

Nordkraft AS sitt vedtektsfestede formål er: «eie og forvalte eierskapet i selskaper som driver virksomhet innen produksjon, omsetning og distribusjon av energi, samt virksomhet innen bredbånd og eiendom. Selskapet kan også styrke sin økonomi og inntjeningssevne ved å eie og forvalte aksjer eller andeler i selskaper med naturlig tilknytning til de nevnte virksomhetsområdene, samt yte administrative tjenester, lån og andre støttetjenester til selskap i samme konsern og til tilknyttede

¹ Hentet fra Store norske Leksikon sin side om Nordkraft AS: https://snl.no/Nordkraft_AS

² Aksjeselskap kan erverve egne aksjer etter bestemmelser i aksjelovens kapittel 9

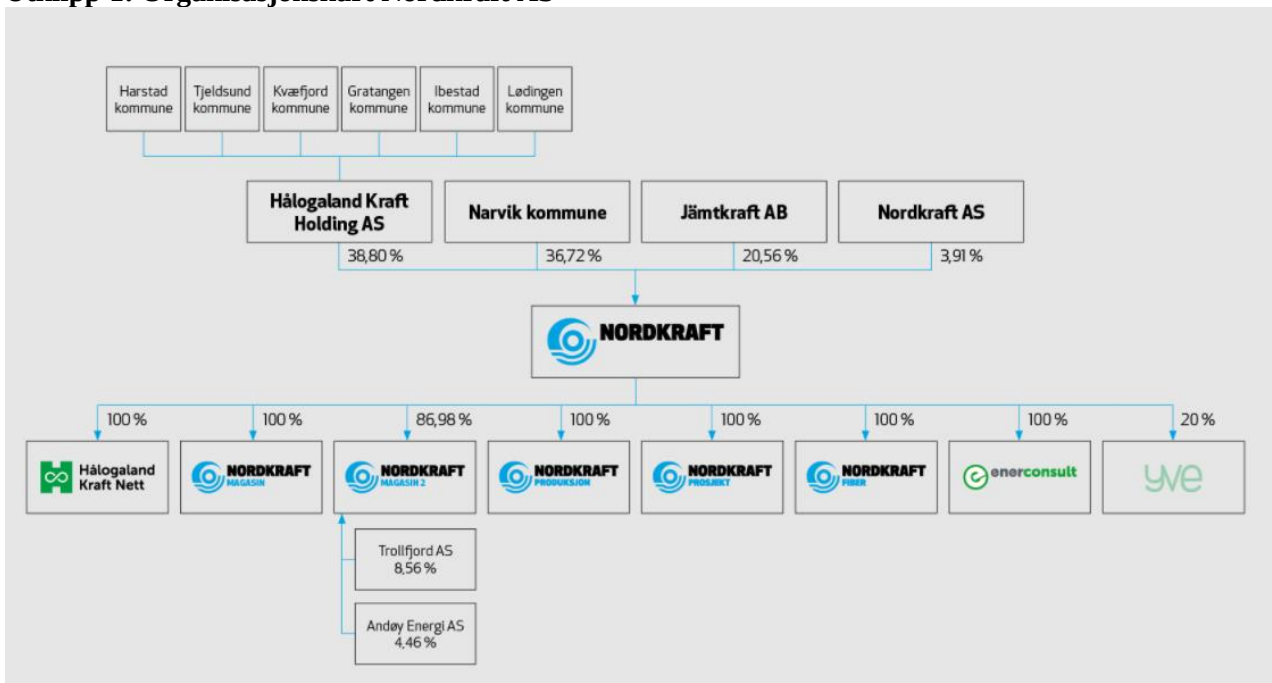
³ Hentet fra Nordkraft AS sin hjemmeside: <https://www.nordkraft.no/om-nordkraft/category813.html>

selskap. Videre kan selskapet eie og forvalte fast eiendom i tilknytning til egen eller datterselskaperens virksomhet.»

Det fremkommer av konsernets årsrapport fra 2020 at «konsernet består av virksomhetsområdene produksjon, nett og prosjekt. Virksomhetsområdet «Produksjon» omfatter konsernets kraftverksdrift, som inkluderer anleggsforvaltning, vedlikeholdstjenester og krafthandel. Virksomheten fokuserer på effektiv drift av kraftverk innenfor både magasin, småkraft og vindkraft. Virksomhetsområdet «Nett» består av monopolvirksomheten knyttet til drift og forvaltning av eget energinett. Det overordnede målet er å sørge for sikker strømforsyning uten avbrudd eller andre kvalitetsavvik. Under virksomhetsområdet «Prosjekt» fremkommer det at: «Nordkraft utvikler og bygger vann- og vindkraftverk, og har pågående prosjekter som sikrer full belegningsgrad ut 2021. I tillegg til å ivareta oppgraderinger og større vedlikeholdsoppgaver for våre egne kraftverk, gjennomføres utvikling og prosjektledelse av Fortum sin utbygging av Sørfjord vindpark i Tysfjord kommune⁴.»

Konsernet består av Nordkraft AS som morselskap og elleve datterselskaper. Nordkraft AS eier videre 20 prosent av kraftomsetningsselskapet Yve AS, og har eierandeler i en rekke andre selskaper. Konsernet består av selskapene; Hålogaland Kraft Nett AS (100%), Nordkraft Magasin AS (100%), Nordkraft Magasin 2 AS (86,96 %), Nordkraft Produksjon AS (100 %), Nordkraft Prosjekt AS (100%), Nordkraft Fiber AS (100%), Enerconsult AS (100%), Nordkraft Eiendom AS (100%) og Nordkraft Industrinett AS (100 %). Selskapene Arctic Renewables (100 %) og Skognes og Stordalen Kraftlag AS (100 %) er datterselskaper av Nordkraft Prosjekt AS. Eierandelen til konsernet er oppgitt i parentes bak hvert selskapsnavn. Nedenstående utklipp viser på nåværende tidspunkt gjeldende organisasjonskart for Nordkraft AS.

Utklipp 1: Organisasjonskart Nordkraft AS

Kilde: Nordkraft AS sin hjemmeside

⁴ Nordkrafts årsrapport for 2020, s. 10.

1.2.2 Styret og daglig ledelse/drift

Konsernsjef i Nordkraft AS er Eirik Frantzen. Det fremkommer i regnskapet fra 2020 at administrerende direktør/konsernsjef hadde en årslønn på 2 786 000 kroner. Nordkraft er organisert i tre forretningsområder og tre stabs- og støttfunksjoner. Hver av disse ledes av en direktør som rapporterer til konsernsjefen, og som sammen med konsernsjef utgjør konsernledelsen.

Selskapets regnskapsrevisor er BDO AS. Oppdragsansvarlig revisor er Knut Haugen. Honorar til revisor for året 2020 var kr 146 000 for ordinær revisjon samt kr 284 000 til andre tjenester⁵.

Tabell 1: Konsernledelsen per november 2021

Stilling:	Navn:
Administrerende direktør	Eirik Frantzen
Finansdirektør	Bjørn Erik Olsen
Økonomidirektør	Anett Kristensen
Prosjektdirektør	Jon Ingebrigtsen
Produksjonsdirektør	Marius Larsen
Nettdirektør	Ida Texmo Prytz
Brebåndsdirektør	Kristian Bøckman
Leder HR og samfunnskontakt	Sverre Mogstad
Leder IKT og eiendom	Jan Tegnander

Kilde: Nordkraft AS sin hjemmeside

Tabell 2: Styremedlemmer og varamedlemmer per november 2021

Styremedlemmer
Finn Håkon Jørstad (styreleder)
Kristin Melsnes (nestleder)
Wenche Folberg (styremedlem)
Birger Holand (styremedlem)
Synnøve Bertheussen (styremedlem)
Hugo Storø (styremedlem)
Ylva Andersson (styremedlem)
Pål Asbjørn Olsen, ansattrepresentant (styremedlem)
Jim Hugo Henriksen, ansattrepresentant (styremedlem)
Preben Kristensen, ansattrepresentant (styremedlem)
Kine Vinje Rinaldo, ansattrepresentant (styremedlem)
Bård Sommereth (varamedlem)
Ann Paula Pedersen (varamedlem)
Else Marie Stenhaug (varamedlem)
Jim Kristiansen (varamedlem)
Anita Karlsen (varamedlem)
Marit Hienn (varamedlem)
Yvonne Berglin (varamedlem)
Mikal Kristensen, ansattrepresentant (varamedlem)
Vidar Solbakken ansattrepresentant (varamedlem)
Tord Eidstø, ansattrepresentant (varamedlem)
Tom Anderzen, ansattrepresentant (varamedlem)

Kilde: Nordkraft AS sin hjemmeside

⁵ Vedtatt i ordinær generalforsamling den 23.juni 2021, sak 4.

Narvik kommunes representanter i styret er Kristin Melsnes, Wenche Folberg og Hugo Storø med varamedlemmene Bård Sommerseth, Ann Paula Pedersen og Marit Hienn.

Selskapets styrehonorar har blitt vedtatt i ordinær generalforsamling for 2019, 2020 og 2021, og satsene har vært like de tre siste årene. Styreleder har fått 200 000 kroner i styrehonorar, nestleder 120 000 kroner og styremedlem 100 000 kroner. Varamedlemmer honoreres med 4000 kroner per styremøte de deltar i.

I tabellen nedenfor viser vi en oversikt over selskapets driftsresultat, egenkapital og gjeld, slik det fremgår av årsregnskapene for 2019 og 2020. Årsregnskap for 2021 var ikke tilgjengelig da eierskapskontrollen ble ferdigstilt.

Tabell 2: Utdrag fra årsregnskapene fra 2019 og 2020 (Konsern)

År	Drifts- inntekter	Drifts- kostnader	Driftsresultat	Årsresultat	Sum egenkapital	Sum gjeld
2019	647 581 000	357 654 000	289 927 000	182 673 000	1 258 039 000	1 689 236 000
2020	405 411 000	321 100 000	84 310 000	78 047 000	1 068 436 000	2 075 162 000

Kilde: Årsrapport 2020 for Nordkraft AS

2 PROBLEMSTILLINGER, KRITERIER OG METODE

2.1 Problemstillinger

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak og bestilling, formulerte vi følgende problemstillinger for eierskapskontrollen:

1. *Fører Narvik kommune kontroll med sine eierinteresser i Nordkraft AS?*
2. *Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?*

Undersøkellesperioden for denne eierskapskontrollen er hovedsakelig årene 2019, 2020 og 2021.

2.2 Kriterier

Når kommunen har virksomhet utenfor egen organisasjon, gjelder ikke de styringssystemene som normalt gjelder for kommunens virksomhet etter lov om kommuner og fylkeskommuner. Styringen av virksomheten må følge de regler som gjelder for den aktuelle organisasjons-/selskapsformen. Den styringen som gjøres i selskapet av styret og administrerende direktør, kalles selskapsstyring.

Eierstyring skjer gjennom generalforsamlingen, der aksjeeierne utøver den øverste myndighet i selskapet. Ved bruk av generalforsamlingen som styringskanal, kan kommunen som eier på et overordnet nivå bestemme hvordan styret skal forvalte selskapet.

For å kunne gjøre vurderinger av Narvik kommunes eierutøvelse i Nordkraft AS, må vi ha kriterier. Kriteriene skal være en målestokk for revisors vurderinger av kommunens eierskapsutøvelse. Kriteriene utledes fra følgende kilder:

- **Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)**
- **Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)**
- **Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll utarbeidet av KS (kommunesektorens organisasjon), 2015**
I 2004 utga Utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) en norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Anbefalingen revideres årlig og består av 15 anbefalinger med kommentarer⁶. KS har fulgt opp denne og utarbeidet 21 anbefalinger for godt eierskap som er skreddersydd for styring av kommunalt eierskap. Anbefalingen klargjør rollefordelingen mellom eier, styret og daglig ledelse utover det som følger av lovgivningen. Anbefalingen er ikke rettslig bindende, men de er anerkjent på området for eierstyring.
- **Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, KS 2020**
Revidert og oppdatert utgave som følger av endringer i kommuneloven i 2018.
- **Selskapets vedtekter for Nordkraft AS fra 2. november 2010**

De konkrete kravene fra de ovennevnte kildene fremkommer i tekstbokser i de relevante kapitlene.

⁶ Den nyeste utgaven fra NUES om eierstyring og selskapsledelser er utgitt den 14. oktober 2021, og er en revidert utgave av den norske anbefalingen for god eierstyring og selskapsledelse fra 17. oktober 2018.

2.3 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med *RSK 002 Standard for eierskapskontroll*⁷, kommunelovens regler om gjennomføring av eierskapskontroll, jf. § 23-4, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 10 og 14.

For å belyse problemstillingene har vi innhentet informasjon gjennom dokumentasjon og e-postkorrespondanse med representanter fra selskapet og fra Narvik kommune. Vi har blant annet bedt konsernsjef, selskapets styre og kommunens eierrepresentant om å fylle ut skjemaer som vi hadde utarbeidet med konkrete spørsmål som knytter seg til kriteriene - såkalte «egenerklæringsskjema». Egenerklæringsskjemaet fra selskapet er besvart av konsernsjef Eirik Frantzen, og egenerklæringsskjemaet fra styret er besvart av styreleder Finn Håkon Jørstad. Vår kontaktperson i Nordkraft AS har vært finanscontroller Jan Are Bakke Mikaelsen. Han har sendt oss relevant dokumentasjon og vært vårt kontaktledd opp mot konsernsjef og styreleder i Nordkraft AS.

Egenerklæringsskjemaet fra kommunen er besvart av Baard Espen Arnøy, rådgiver innenfor økonomi og eierstyring. Vedkommende opplyser å ha innhentet informasjon fra kommunalsjef for virksomhetsstyring og assisterende rådmann i forbindelse med besvarelse av egenerklæringsskjemaet.

I forbindelse med innhenting av informasjon fra selskapet ble styreleder og konsernsjef gjort oppmerksom på at fordi Nordkraft AS i tillegg til å være eid av Narvik kommune også har private selskaper som eiere, må de private selskapene godkjenne at revisor får informasjonen som etterspørres i egenerklæringsskjemaene og som vi ikke uansett vil kunne framskaffe fra åpne kilder⁸. Samtykke til oversendelse av selskapsinformasjon fra Nordkraft AS ble gitt i styremøte den 10. desember, og styreleder Finn Håkon Jørstad fikk fullmakt til å signere egenerklæringsskjemaet på vegne av styret.

Vi har gjennomført oppstartsmøte med administrasjonen i Narvik kommune den 13.12.2021. Fra administrasjonen stilte Baard Espen Arnøy som er rådgiver innenfor økonomi og eierstyring samt Rolf Lossius som er kommunalsjef for virksomhetsstyring. Det er laget referat fra oppstartsmøtet og det har vært til gjennomgang hos informantene.

Vi har også fremskaffet selskapsopplysninger via åpne kilder som søkemotoren regnskapstall.no, proff.no og Brønnøysundregisteret. Utover opplysninger fra representanter for selskapet, er vedtekter for Nordkraft AS og aksjonæravtalen relevante dokumenter. Vi har også innhentet årsrapporter, årsregnskap og protokoll fra generalforsamling i perioden 2019-2021.

I tillegg til dette har vi tatt kontakt med selskapets regnskapsrevisor i BDO, Knut Haugen, for å innhente informasjon om eventuell rådgivning som har vært utført for selskapet samt andre opplysninger som kan være av interesse for vår kontroll. Revisors tilbakemelding på vår henvendelse fremgår av kapittel 3.4.1 «Informasjon fra regnskapsrevisor».

Det innsamlede datamaterialet utgjør etter revisjonens vurdering et relevant og tilstrekkelig grunnlag for vurderingene og konklusjonene som fremgår av rapporten. Datagrunnlaget består i

⁷ Fastsett av NKRFs styre 12.08.2020 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for eierskapskontroller med oppstartsbrev sendt etter 30.09.2020

⁸ Gjennom kommuneloven §23-6 bokstav d) har kontrollutvalget hjemmel til å kreve «de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll fra aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.»

hovedsak av informasjon som er innhentet fra allerede eksisterende skriftlige dokumenter, og fra skriftlig informasjon innhentet fra sentrale personer i selskaps- og eierstyringen. Vi har sammenlignet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, verifiseringer og sammenligninger forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten. Påliteligheten og gyldigheten er også søkt sikret på et overordnet nivå gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

Vi understreker at eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av Narvik kommune som eier av selskapet. En materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller således utenfor rammene for en eierskapskontroll. Vi gir likevel i rapporten informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjonen om den rene eierstyringen. Når dette presenteres er det som bidrag til en helhetlig fremstilling av selskapet og dets drift.

3 KONTROLL, UTØVELSE OG OPPFØLGING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER

I dette kapitlet presenterer vi revisors funn og revisors vurderinger vedrørende problemstillingene som er lagt til grunn for eierskapskontrollen.

3.1 Eierstyring

3.1.1 Valg av selskapsform

Kommunen bør som eier sørge for en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver, behovet for eierstyring, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket.

Jf. KS-anbefaling nr. 1

Revisors funn

I egenerklæringsskjemaet som er besvart av Narvik kommune fremkommer det at selskapet konkurrerer i det åpne marked, og har naturlig selskapsform som aksjeselskap. Det opplyses at når selskapet har formål om satsing innen kraftproduksjon med størst mulig inntjening, er det å være organisert som et aksjeselskap mest hensiktsmessig.

Revisors vurdering

I egenerklæringsskjemaet fra Narvik kommune er det gitt informasjon om hvorfor virksomheten er organisert som et aksjeselskap. Dette indikerer etter revisors syn at kommunen har vurdert, og har et bevisst forhold til, valg av selskapsform for virksomheten. Nordkraft AS er et konsern med datterselskaper som har virksomhet knyttet til distribusjon av elektrisitet og kraftmarkedet. For kraftprodusenter, nettselskaper og kraftleverandører er aksjeselskap en utbredt selskapsform. At selskapet har både private og kommunale eiere, samt at selskapet konkurrer i det åpne markedet, er etter revisors syn momenter som taler for at selskapsformen er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver. På bakgrunn av dette er revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt KS-anbefaling nr. 1.**

3.1.2 Stiftelsesdokument

For å stifte et aksjeselskap skal stifterne opprette et stiftelsesdokument. Stiftelsesdokumentet skal inneholde selskapets vedtekter. Stiftelsesdokumentet skal dessuten minst angi:

1. stifternes navn eller foretaksnavn, adresse og fødselsnummer eller organisasjonsnummer,
2. antallet aksjer som skal tegnes av hver av stifterne
3. det beløpet som skal betales for hver aksje (aksjeinnskudd)
4. tidspunktet for oppgjør av aksjeinnskudd
5. hvem som skal være medlemmer av selskapets styre
6. hvem som skal være selskapets revisor dersom årsregnskap skal revideres

Jf. aksjeloven §§ 2-1 og 2-3

Revisors funn

I stiftelsesdokumentet til Nordkraft AS er datert den 3. juni 2004. Det fremkommer av dokumentet at selskapets navn på daværende tidspunkt var Narvik Energi Holding AS, samt selskapets organisasjonsnummer og adresse. Videre fremkommer det at selskapets aksjekapital var på 127 356 kroner og fordelt på 31 839 aksjer. Det fremgår av stiftelsesdokumentet at det kostet fire kroner per aksje, og at betalingsfristen var senest to virkedager etter stiftelsesdatoen.

Stiftelsesdokumentet inneholder selskapets vedtekter. Under § 5 i selskapets vedtekter fremkommer det at selskapet skal ledes av et styre på 1-3 medlemmer etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Det fremkommer av stiftelsesdokumentet hvem som skal være styremedlemmer. Det opplyses også at Hålogaland Revisjon AS skal fra selskapets stiftelse være selskapets revisor.

I protokoll fra ekstraordinær generalforsamling den 11. juni 2004 fremkommer det at generalforsamlingen «ble åpnet av styreleder Olaf Larsen som også representerte eneaksjonær Narvik Energi AS. Dermed var samtlige aksjer og stemmer representert.»

Revisors vurdering

Våre funn viser at det finnes et stiftelsesdokument, og at dette inneholder de punktene som det etter aksjelovens §§ 2-1 og 2-3 skal inneholde. På bakgrunn av ovenstående funn er revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt aksjeloven §§ 2-1 og 2-3.**

3.1.3 Eierskapsmelding

Kommunen skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene som nevnt i bokstav b

Jf. kommuneloven § 26-1

Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskaper.

Jf. KS-anbefaling nr. 4 fra 2015

Kommunestyret bør årlig få en rapport om tilstanden (økonomi, spesielle forhold osv. for selskapene).

Jf. KS-anbefaling nr. 4

Revisors funn

Før ikrafttredelse av ny kommunelov var kommunene ikke pålagt etter lov å utarbeide en eierskapsmelding. Kapittel 26 i ny kommunelov omhandler eierstyring, og kapittelet trådte i kraft høsten 2019. I ny kommunelov § 26-1 fremkommer det at kommunen minst én gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding med nærmere bestemt innhold, og at den skal vedtas av kommunestyret.

Før ikrafttredelse av ny kommunelov høsten 2019, gjaldt «Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» utarbeidet av KS fra 2015. I KS anbefaling nr. 4 fra 2015 fremkommer det at «Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å

utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskaper.» I KS-anbefaling nr. 4 fra 2015 står det videre at «Eierskapsmeldingen skal behandles i kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal primært omhandle selskapene der kommunen er hel- eller deleier, men bør også reflektere styringen av de interkommunale samarbeidene.» Det er også en liste med fem punkter som eierskapsmeldingen minst bør inneholde.

I denne eierskapskontrollen gjør vi vurderinger av hvordan praksis har vært i perioden 2019-2021. I hele denne perioden har KS-anbefalinger om eierskapsmelding vært gjeldende. Et *krav* til utarbeidelse av eierskapsmelding ble imidlertid lovfestet ved ikrafttredelsen av kommunelovens kapittel 26 høsten 2019.

I oppstartsmøte med Narvik kommune fremkommer det at kommunen ikke har hatt en gjeldende eierskapsmelding etter kommunesammenslåingen den 1. januar 2020⁹. På e-post opplyser Narvik kommune at sist vedtatte eierskapsmelding for «gamle» Narvik kommune er fra 2015, og at det ikke er vedtatt en eierskapsmelding siden da.

Eierskapsmeldingen fra 2015 ble vedtatt i Narvik bystyre den 09.04.2015 under sak 29/15. Eierskapsmeldingen er delt inn i to deler: «Eierpolitikk og bakgrunnsinformasjon» og «Eierstrategi». I eierskapsmeldingen fra 2015 fremkommer blant annet informasjon om hva som er kommunens prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse, kommunens avkastningskrav og utbyttepolitikk, samt krav til kompetanse og personlige egenskaper hos styremedlemmer som skal representere kommunen. I del 2 av eierskapsmeldingen fremkommer informasjon om selskaper kommunen har eierandeler i. Nordkraft AS er inkludert i denne oversikten, og det fremkommer informasjon om selskapets organisering, historikk og eierskap.

I kommunestyremøte den 18. juni 2020, under sak 83/20 ble det lagt frem et utkast for eierskapsmelding 2020. I oppstartsmøtet med kommunen fremkommer det at i tilknytting til behandlingen av utkastet ble det gitt en orientering til kommunestyret om hva en eierskapsmelding er og litt informasjon om rammeverket og hva administrasjonen jobber med. I vedtaket til sak 83/20 fremkommer det at: «Kommunestyret tar foreløpig eierskapsmelding til orientering. Kommunestyret tilslutter seg rådmannens føringer og fremdriftsplan og ser frem til endelig behandling av eierskapsmelding høsten 2020.»

I egenerklæringsskjemaet som er besvart av Narvik kommune fremkommer det at eierskapsmelding med tilhørende eierstrategi er under arbeid, og at den forventes å bli politisk behandlet i løpet av våren 2022.

I oppstartsmøtet med kommunen fremkommer det at etter kommunesammenslåingen med gamle Narvik kommune og deler av Tysfjord og Ballangen ble de kommunalt eide selskapene fra de tidligere kommunene med inn i den nye kommunen. Det opplyses at det fremdeles jobbes med å tydeliggjøre eierandeler i selskapene etter kommunesammenslåingen. I oppstartsmøtet opplyser Narvik kommune at ny eierskapsmelding skal være helt oppdatert med tanke på selskapsinformasjon og eierandeler. Nordkraft AS har også blitt etterspurt informasjon i tilknytting til arbeidet med Narvik kommunes nye eierskapsmelding.

På spørsmål til Narvik kommune om hvorvidt det er utarbeidet rutiner for rapportering til eierne av virksomheten opplyses det om at Nordkraft vanligvis har møtt i kommunestyret ved forberedelse til

⁹ «Gamle» Narvik kommune er slått sammen med Ballangen kommune og deler av Tysfjord kommune.

generalforsamling i juni. Kommunestyret har også løpende blitt orientert i forbindelse med større beslutninger i selskapet. Det opplyses videre at i forbindelse med kommunens økte fokus på sitterskaps utarbeides nå nye rutiner for rapportering.

Revisor har gjennomgått sakslister fra bystyret i tidligere Narvik kommune i perioden 28.02.2019-19.09.2019, altså før kommunesammenslåingen. Revisor har også gjennomgått sakslister fra kommunestyret i «nye» Narvik kommune i perioden 17.10.2019¹⁰ til 16.12.2021, for å undersøke om det har blitt lagt frem rapporteringer om den økonomiske situasjonen i Nordkraft AS. Det ble gjennomført forberedende generalforsamling for Nordkraft AS i bystyret den 13.06.2019 under sak 38/19. Det ble også gjennomført forberedende generalforsamling for Nordkraft AS i kommunestyret den 18.06.2020, under sak 69/20, og den 17.06.21, under sak 65/21. Det har slik blitt gjennomført forberedende generalforsamling i kommunestyret for alle undersøkte år.

Som vedlegg til samtlige undersøkte forberedende generalforsamlinger er det lagt ved årsrapport for Nordkraft AS for foregående år. I årsrapportene fremkommer blant annet informasjon om sentrale hendelser i selskapet, årsberetning, regnskap med noter og revisjonsberetning for Nordkraft AS. I årsberetningen til selskapet fremkommer også informasjon om virksomhetsområdene til selskapet, risikostyring og intern kontroll, styrets arbeid og økonomiske resultater for selskapet.

Revisors vurdering

Før ikrafttredelse av ny kommunelov høsten 2019, gjaldt KS-anbefaling nr. 4 fra 2015. Anbefalingen sa at: «Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskaper». Sist vedtatte eierskapsmelding for «gamle» Narvik er fra 2015, og det er slik ikke utarbeidet en årlig eierskapsmelding i tråd med anbefalingen. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **ikke har oppfylt KS-anbefaling nr. 4 fra 2015**.

På skrivende tidspunkt har Narvik kommune ikke utarbeidet eierskapsmelding slik som beskrevet i kommuneloven § 26-1, men fristen for å få en eierskapsmelding vedtatt er ikke forfalt, da inneværende valgperiode ikke er utløpt. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **ikke har oppfylt kommuneloven § 26-1**, men revisor påpeker at perioden for å innfri kravet ikke er utløpt.

Det er gjennomført forberedende generalforsamling for alle undersøkte år. I forbindelse med dette har det blitt lagt frem årsrapporter for selskapet. Årsrapportene omhandler tilstanden til Nordkraft AS og gir blant annet informasjon om økonomiske forhold i selskapet. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt KS-anbefaling nr. 4**.

¹⁰ Kommunestyremøtet da nytt kommunestyre ble konstituert.

3.1.4 Gjennomgang og revisjon av avtaler og styringsdokumenter

Kommunestyret skal utarbeide, og bør jevnlig revidere, styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Jf. KS-anbefaling nr. 5

Revisors funn

Selskapets vedtekter ble vedtatt ved stiftelsen av selskapet den 3. juni 2004. Selskapets vedtekter har blitt endret en rekke ganger siden de først ble vedtatt i 2004¹¹. I starten av den undersøkte perioden er det vedtekter sist endret i ekstraordinær generalforsamling den 2. november 2010 som var gjeldende for selskapet. I tilknytting til sammenslåingen av Nordkraft konsern og tidligere Hålogaland Kraft konsern ble det vedtatt nye vedtekter for Nordkraft AS den 12. februar 2021. I den undersøkte perioden 2019-2021 har det slik vært to ulike utgaver av vedtektene som har vært gjeldende.

I egenerklæringsskjemaet besvart av Narvik kommune fremkommer det at selskapet fusjonerte med Hålogaland Kraft i 2021, og at det jobbes i kommunen med å utarbeide en ny eierskapsmelding med tilhørende eierstrategi.

I kommunestyret den 20. oktober 2020 i sak 139/20 ble sammenslåingen mellom Nordkraft konsern og tidligere Hålogaland Kraft konsern behandlet. Av kommunestyrevedtaket fremgår det at Narvik kommune tilslutter seg det forhandlede resultatet for fusjon mellom Nordkraft AS og Hålogaland Kraft AS og anbefaler fusjon mellom selskapene. Videre fremgår det av vedtaket i sak 139/20 at: «Kommunestyret ønsker at det innen utgangen av 2021 legges frem en strategiplan for hvordan selskapet skal bidra i samfunn og næringsutvikling i regionen og landsdelen. Det vil være en synliggjøring av hvordan selskapet kan spille en sentral rolle i overgangen til fornybarsamfunnet og det grønne skifte i nordområdene. Dette fremmes i eiermøtet.» På spørsmål til Narvik kommune om det er fremlagt en strategiplan i tråd med kommunestyrets vedtak har vi fått opplyst at dette ikke er gjennomført. Videre opplyses det at det er orientert til kommunestyret om at eierskapsmelding for Narvik kommune, der også kommunens strategi overfor eierskapet i Nordkraft AS er med, vil komme i første halvår av 2022.

Den 12. februar 2021 ble det inngått aksjonæravtale mellom Hålogaland Kraft Holding AS, Narvik kommune og Jämtkraft AB. Bakgrunnen for avtalen er at eierne av Hålogaland Kraft og Nordkraft har blitt enige om en sammenslåing av de to konsernene. Aksjonæravtalen har som formål å «regulere utøvelsen av rettigheter mellom Aksjonærene i forbindelse med aksjonærenes felles eierskap i selskapet, samt fastsette enkelte hovedprinsipper for Selskapets virksomhet». Aksjonæravtalen omhandler blant annet informasjon om selskapets vedtekter, styresammensetning, eiermøter, lokalisering av virksomhetsområder og utbyttepolitikk. For eksempel fremkommer det under punkt 6.1 av aksjonæravtalen at «selskapets forretnings- og hovedkontor skal være lokalisert i det geografiske området som på gjennomføringstidspunktet utgjør Narvik kommune». Og at dette skal gjelde så lenge Narvik kommune direkte eller indirekte har 10 prosent eller mer av aksjene og stemmene i selskapet.

I forkant av aksjonæravtalen, den 26. oktober 2020, inngikk de to eierne en transaksjonsavtale som regulerer gjennomføringen av sammenslåingen av de to konsernene. Det er også inngått en

¹¹ Vedtekter er endret i ekstraordinær generalforsamling: 11.06.2004, 01.07.2004, 11.12.2004, 06.07.2005, 17.10.2006, 20.03.2009 og 02.11.2010.

tilleggsavtale til aksjonæravtalen mellom Narvik kommune, Hålogaland Kraft Holding AS og Jämtkraft AB vedrørende utbytte i Nordkraft AS. Det fremgår at partenes formål med å inngå avtalen er å nærmere regulere de prinsipper og vilkår som skal gjelde for skjevfordeling av fremtidig utbytte i Nordkraft.

Revisors vurdering

Tidligere Narvik kommune har hatt en eierskapsmelding fra 2015, men den er ikke revidert siden da. Kommunens eierskapsmelding har etter revisors syn dermed ikke blitt revidert jevnlig, slik det fremgår av KS-anbefaling nr. 5. Det jobbes med eierskapsmelding for nye Narvik kommune samt strategi for kommunens eierskap. Vi har fått opplyst at eierskapsmeldingen skal behandles politisk i første halvår av 2022. Styringsdokumentene som regulerer styringen av Nordkraft AS i den undersøkte perioden er, i tillegg til eierskapsmeldingen fra 2015, selskapets vedtekter, aksjonæravtale med tilleggsavtale og transaksjonsavtale. I tilknytning til sammenslåingen av Nordkraft konsern og tidligere Hålogaland Kraft konsern er det vedtatt nye vedtekter for selskapet. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har delvis oppfylt KS-anbefaling nr. 5.**

3.1.5 Oppnevning av eierrepresentanter

Det anbefales som hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet.

Jf. KS-anbefaling nr. 7

Revisors funn

I egenerklæringsskjema har representanter fra Narvik kommune opplyst at det er ordfører som er kommunens eierrepresentant på generalforsamling. Videre at dersom andre enn ordfører representerer kommunen i generalforsamling, skal det fremlegges fullmakt om dette.

Ved gjennomgang av forberedende generalforsamling i bystyret den 13.06.19 under sak 38/19 vedtas det at: «Bystyret gir ordfører fullmakt til å stemme på vegne av Narvik kommune på ordinær generalforsamling og eventuelle ekstraordinære generalforsamlinger. Fullmakten gjelder til neste forberedende generalforsamling og kan videredelegeres til den ordfører utpeker.» I kommunestyret den 18.06.2020, under sak 69/20, og den 17.06.21, under sak 65/21 gir Narvik kommunestyre ordfører samme fullmakt som i vedtak 38/19 fra 2019.

Ved gjennomgang av protokoll fra generalforsamling for 2019-2021 fremkommer det at Narvik kommune har hovedsakelig vært representert på generalforsamling for Nordkraft AS ved ordfører Rune Edvardsen¹², eller av rådmann Lars Skjønnås¹³ gjennom videredelegert fullmakt. Unntakene er ved to ekstraordinære generalforsamlinger der samtlige aksjonærer ble representert ved administrerende direktør Eirik Frantzen¹⁴ og styreleder Finn Håkon Jørstad¹⁵.

¹² Ordfører har representert Narvik kommune ved generalforsamling: 27.06.2019, 04.09.2020, 26.10.2020, 12.02.2020 og 19.11.2020.

¹³ Rådmann har representert Narvik kommune ved generalforsamling den 25.06.2020 og 23.06.2021.

¹⁴ Ved ekstraordinær generalforsamling den 4.11.2019 representerte administrerende direktør Eirik Frantzen samtlige aksjonærer og stemmer.

¹⁵ Ved ekstraordinær generalforsamling den 14.04.2021 representerte styreleder Finn Håkon Jørstad samtlige aksjonærer etter skriftlig fullmakt.

Revisors vurdering

Kommunens eierrepresentant i generalforsamling er ordfører, som er en sentral folkevalgt. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt KS-anbefaling nr. 7.**

3.1.6 Eierskapsseminarer

For å styrke det kommunale eierskapet anbefales det at kommunestyret får tid til kompetanseutvikling eksempelvis ved å avholde eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i perioden.

Jf. KS-anbefaling nr. 3

Revisors funn

Revisor har gjennomgått møteprotokoll fra de seks første kommunestyremøtene etter at kommunestyrevalget 2019 ble godkjent i kommunestyret den 17.10.2019 under sak 2/19, og kan ikke se at det er behandlet saker om kompetanseutvikling, slik som eierskapsseminar, for medlemmer i kommunestyret i disse møtene¹⁶.

I egenerklærings skjemaet besvart av Narvik kommune fremkommer det at det skulle gjennomføres opplæring av politikere i Narvik kommunestyre tilknyttet eieroppfølging den 26. januar 2022, men at det ble avlyst på grunn av smitteverntiltak i forbindelse med Covid-19-pandemien. Revisor har spurt Narvik kommune om det i perioden 2019-2021 har blitt gjennomført obligatorisk opplæring av, og informasjon om eierstyring til folkevalgte eierrepresentanter. På dette spørsmålet fikk vi til svar at obligatorisk opplæring anbefales å gjøres en gang i løpet av valgperioden. Det opplyses videre om at den utsatte opplæringen var tiltenkt å være denne opplæringen. Det opplyses at nå som restriksjonene er fjernet, jobbes det med å finne dato innen rimelig tid for å gjennomføre opplæringen igjen.

Revisors vurdering

Narvik kommune legger, så vidt revisor forstår, til grunn at obligatorisk opplæring anbefales å gjøres en gang i løpet av valgperioden. Revisor presiserer at det i KS-anbefaling nr. 3 anbefales at det settes av tid til dette *tidlig i perioden*, slik at de folkevalgte kan være bevisst roller, styringslinjer og ansvarsfordeling i hele den perioden de skal ivareta eierstyring av selskapene som kommunen har eierinteresser i. Revisor har ikke funnet at det er gjennomført eierskapsseminarer eller andre former for kompetanseutvikling på området for eierstyring så langt i valgperioden. Revisors vurdering er derfor at Narvik kommune **ikke har oppfylt KS-anbefaling nr. 3.**

3.1.7 Eiermøter

Det bør jevnlig gjennomføres eiermøter mellom kommunen og selskapet for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet.

Jf. KS-anbefaling nr. 6

¹⁶ Kommunestyre- og fylkestingsvalget var den 9. september 2019. Datoene for kommunestyremøtene som er gjennomgått er: 12.12.2019, 27.02.2020, 16.04.2020, 14.05.2020, 18.06.2020 og 06.08.2020.

Revisors funn

Under punkt 9 av selskapets aksjonæravtale fra februar 2021 fremkommer det at det skal avholdes halvårlige eiermøter (vår og høst) mellom aksjonærene og selskapet. Formålet med møtene skal være å:

- a) «koordinere, drøfte og avklare eiermessige, strategiske og prinsipielle problemstillinger;
- b) etablere en fast dialog mellom Aksjonærene og Selskapet, representert ved styrets leder og administrerende direktør, hvor det gis informasjon om Selskapets økonomiske utvikling og øvrige forhold av betydning;
- c) sikre lik og samtidig informasjon til Aksjonærene og hvor viktige og prinsipielle saker diskuteres; og
- d) eventuelt tilpasse utbyttepolitikken for Selskapet, jf. punkt 10».

I oppstartsmøtet med Narvik kommune fremkommer det at før fusjoneringen med Hålogaland Kraft AS så hadde man eiermøter i selskapet. Disse eiermøtene var ikke formalisert, men ble gjennomført ved behov. I oppstartsmøtet opplyses det at eiermøtene nå er formalisert etter at det ble vedtatt som et vilkår i tilknytting til fusjonen.

I egenerklærings skjema besvart av styreleder så opplyses det at normalt deltar rådmann og ordfører på selskapets generalforsamlinger og eiermøter.

I oppstartsmøtet med Narvik kommune opplyses det videre om at det i vilkårene for fusjonen er lagt inn at det skal være ett eller to aksjonærmøter årlig. Dette vil være arbeidsmøter og skiller seg fra eiermøter ved at det er uformelle møter. Det opplyses om at man skal ha eiermøter for å få en konstruktiv dialog mellom selskapets og kommunens ledelse. Det opplyses videre at det gjerne er rådmann og ordfører som stiller fra kommunen i arbeidsmøtene.

Revisor har spurt Narvik kommune om det finnes referat/protokoll fra eiermøter, og har fått opplyst fra kommunen at de ikke kan finne at det er laget referat fra eiermøter.

Revisors vurdering

Revisor har fått opplyst at det i den undersøkte perioden er gjennomført eiermøter mellom eierne av selskapet og selskapet. Etter sammenslåingen i februar 2021 er eiermøtene mer formalisert, mens de tidligere ble gjennomført mer etter behov. Ingen eiermøter er dokumentert i form av referat eller lignende overfor revisor.

Revisor vurderer at muntlig informasjon om gjennomførte eiermøter ikke er tilstrekkelig gyldige og pålitelige data til å belyse kommunens praksis for gjennomføring av eiermøter. Revisor har dermed ikke tilstrekkelig informasjon til å vurdere hvorvidt eiermøter faktisk er blitt avholdt i tråd med KS-anbefaling nr. 6 og punkt 9 i selskapets aksjonæravtale.

3.1.8 Generalforsamling

Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamling og representantskapsmøter bør tas inn i selskapets vedtekter, slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Jf. KS-anbefaling nr. 8

Aksjeeierne har rett til å møte i generalforsamlingen, enten selv eller ved fullmektig etter eget valg. Møteretten kan ikke begrenses i vedtektene. Fullmektigen skal legge frem skriftlig fullmakt, og fullmakten skal være signert og datert.

Jf. aksjeloven § 5-2

Innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår skal selskapet holde ordinær generalforsamling.

På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning, herunder utdeling av utbytte;
2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.

Jf. aksjeloven § 5-5

Den ordinære generalforsamling skal behandle:

1. fastsetting av resultatregnskap og balanse
2. Fastsetting av konsernresultat og konsernbalanse
3. Anvendelse av overskuddet eller dekning av underskudd iht. den fastsatte balanse, samt utdeling av utbytte
4. Fastsettelse av revisors godtgjørelse
5. valg av styre
6. Andre saker iht. lov eller vedtekter hører under generalforsamling

Jf. § 6 i selskapets vedtekter fra 2.november 2010

Revisors funn

Revisor har gjennomgått selskapets vedtekter som har vært gjeldende i den undersøkte perioden¹⁷. Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamling er ikke en del av selskapets vedtekter. Aksjeeiernes møterett er ikke begrenset av selskapets vedtekter fra den undersøkte perioden.

I egenerklæringsskjemaet besvart av Narvik kommune fremkommer det at fullmakt ved representasjon i eierorganet følger av kommunestyrevedtak. Dette gjelder både representasjon i forbindelse med ordinære og ekstraordinære generalforsamlinger.

Som nevnt i kapittel 3.1.5 i rapporten, er ordfører gjennom kommunestyrevedtak gitt fullmakt til å representere aksjeeier Narvik kommune i generalforsamling. I perioden 2019-2021 har Narvik kommune fem av ni ganger vært representert i generalforsamling ved ordfører i henhold til skriftlig fullmakt. Ved to anledninger har fullmakten vært videredelegert til rådmann og ved to anledninger til styreleder og administrerende direktør.

I perioden 2019-2021 ble det gjennomført ni generalforsamlinger. Tre av disse var ordinære generalforsamlinger og ble avholdt den 23.6.2021, 25.6.2020 og 27.6.2019. Det betyr at for alle undersøkte år så ble ordinær generalforsamling avholdt innen seks måneder etter utgangen av gjeldende regnskapsår. I de ordinære generalforsamlingene ble følgende saker behandlet: godkjenning av årsregnskap og årsberetning samt disponering av resultat, godkjenning av revisors

¹⁷ Viser her til vedtekter for Nordkraft AS, sist endret i ekstraordinær generalforsamling 2. november 2010 og vedtekter for Nordkraft AS, sist endret 12. februar 2021.

godtgjørelse, valg av styremedlemmer og revisor, fastsetting av styrehonorar og orientering fra selskapets administrasjon.

Det ble avholdt seks ekstraordinære generalforsamlinger¹⁸ i perioden 2019-2021. I disse ble det blant annet behandlet saker tilknyttet kapitalforhøyelse, kapitalnedsettelse og nye vedtekter som følge av sammenslåingen av Nordkraft konsern og tidligere Hålogaland Kraft konsern. Det er også behandlet saker tilknyttet styrevalg, ansvarsfrihet for styremedlemmer og utdeling av ekstraordinært utbytte.

Revisors vurdering

Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamling er ikke en del av selskapets vedtekter i den undersøkte perioden. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **ikke har oppfylt KS-anbefaling nr. 8.**

Møteretten til aksjeeier er ikke begrenset i vedtektene til selskapet. Ordfører har gjennom forberedende generalforsamling fått fullmakt fra kommunestyret til å møte i generalforsamling og representere Narvik kommune som aksjeeier. I perioden 2019-2021 har ordfører enten stilt selv i generalforsamling eller videre delegert i henhold til skriftlig fullmakt. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt aksjeloven § 5-2.**

Det har blitt gjennomført ordinær generalforsamling i 2019-2021 innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår. I de ordinære generalforsamlingene ble det behandlet saker gjeldende: godkjenning av årsregnskap og årsberetning samt disponering av resultat, godkjenning av revisors godtgjørelse, valg av styremedlemmer og revisor, fastsetting av styrehonorar og orientering fra selskapets administrasjon. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt aksjeloven § 5-5, samt selskapets vedtekter § 6 fra 2. november 2010.**

¹⁸ De ekstraordinære generalforsamlingene i perioden 2019-2021 ble avholdt: 4.11.2019, 4.9.2020, 26.10.2020, 12.2.2021, 14.4.2021, 19.11.2021.

3.1.9 Styrets sammensetning og kompetanse

Eier bør gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Vurder også spørsmål om habilitet i valg av styremedlemmer.

Jf. KS-anbefaling nr. 9

Eierorganet bør tilstrebe balansert kjønnsrepresentasjon i styret. Kjønnsbalansen bør sikres både blant de faste medlemmene til styret og blant varamedlemmene.

Jf. KS-anbefaling nr. 11, kommuneloven § 21-1 og aksjeloven § 20-6 første ledd nr. 4 og 5

Eier bør anbefale styret jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. Styret bør etablere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse.

Jf. KS-anbefaling nr. 12

Som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i styrene i datterselskaper.

Jf. KS-anbefaling nr. 13

Selskapet ledes av et styre på 6 til 10 medlemmer etter generalforsamlingens nærmere bestemmelse. Generalforsamlingen velger inntil 7 medlemmer med personlige varamedlemmer og inntil 3 medlemmer med personlige varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

Styrets leder og nestleder velges av generalforsamlingen.

Jf. Selskapets vedtekter § 5 fra 2. november 2010

Revisors funn

I egenerklæringsskjemaet besvart av Narvik kommune fremkommer det at selskapet ikke gir generell opplæring til styremedlemmer, men at det gis opplæring om bransje og selskapet. Det opplyses om at styret følger en årsplan som presenterer konsernets virksomhet, inkludert særskilte bransjeforhold. Narvik kommune har ikke et eget program for opplæring av styremedlemmer. Det opplyses videre at eierne utpeker sine styremedlemmer med fokus på kompetanse.

På spørsmål til Narvik kommune om eierne har definerte kriterier for valg og sammensetning av styret i selskapet vises det til at kriterier til sammensetning av styret og eiers forventninger vil adresseres i ny eierskapsmelding. På spørsmål til Narvik kommune om det gjøres evalueringer av styret, opplyses det at de ikke er kjent med praksis i dag.

I egenerklæringsskjema besvart av styret opplyses det at styret gjennomfører årlig egenevaluering. Revisor har fått tilsendt spørsmålene som benyttes i styrets egenevaluering. Der fremkommer det spørsmål tilknyttet styrets sammensetning, styrets arbeid og styrets kommunikasjon. To eksempler på spørsmål som fremkommer i egenevalueringen er: «I hvilken grad baseres valget av styrets medlemmer på vurderinger av hvilke kompetansebehov som bør dekkes av styret?» og «I hvilken grad får styret, og spesielt nye medlemmer opplæring om virksomheten?»

På spørsmål til styret om hvordan forholdet til mulige nærstående og inhabilitet praktiseres og om styret har etablert faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter, vises det til styreinstruksen for Nordkraft¹⁹. Punkt syv i styreinstruksen omhandler «Uavhengighet og habilitet». Hva som

¹⁹ Styreinstruks for Nordkraft AS ble senest vedtatt i styremøte den 10.12.2021.

fremkommer av styreinstruksen om «Uavhengighet og habilitet» vil det redegjøres for senere i eierskapskontrollen under punkt 3.2.1 «Rutiner for habilitetskonflikter».

Kommunelovens kapittel 21 om representasjon av begge kjønn i styret i aksjeselskaper, angir i § 21-1 at reglene i aksjelovens § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder også der kommuner og fylkeskommuner eier minst 2/3 av aksjene. Narvik kommune eier Nordkraft AS sammen med blant annet Hålogaland Kraft Holding AS som igjen er eid av andre nord-norske kommuner²⁰. Til sammen eier Narvik kommune og Hålogaland Kraft Holding AS mer enn 2/3 av aksjene, og er derfor pålagt å følge reglene i aksjelovens § 20-6.

Styret i Nordkraft AS består av elleve faste medlemmer og elleve varamedlemmer. Aksjeloven § 20-6 første ledd nr. 4 angir at: «Har styret ni medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst fire, og har styret flere medlemmer, skal hvert kjønn være representert med minst 40 prosent.» Blant styrets elleve faste medlemmer er det seks menn og fem kvinner. Aksjelovens § 20-6 første ledd nr. 5 sier at reglene i nr. 1 til 4 gjelder tilsvarende ved valg av varamedlemmer. Det er totalt elleve varamedlemmer til styret der seks er menn og fem er kvinner.

I løpet av den undersøkte perioden har Nordkraft AS hatt ulike vedtekter som har satt ulike krav til styresammensetning i konsernstyret. I vedtektene som gjaldt for 2019, 2020 og frem til nye vedtekter ble vedtatt den 12. februar 2021 fremgår det at styret skal bestå av seks til ti medlemmer etter generalforsamlingens nærmere bestemmelse. Det fremgår videre at generalforsamlingen velger inntil syv medlemmer med personlige varamedlemmer og inntil tre medlemmer med personlige varamedlemmer velges av og blant de ansatte. Styrets leder og nestleder velges av generalforsamling. Revisor har gjennomgått protokoll fra generalforsamling og det fremkommer at i perioden da de *gamle*²¹ vedtektene var gjeldende har konsernstyret bestått av åtte styremedlemmer med personlige varamedlemmer²². Av disse åtte har to vært ansattrepresentanter. Det fremgår av protokollen hvem som har blitt valgt til leder og nestleder.

Datterselskapene til morselskapet Nordkraft AS har egne styre. Revisor har sammenliknet de faste styremedlemmene i konsernstyret med medlemmene i hvert enkelt av de elleve datterselskapene, og kan ikke se at noen av konsernstyrets faste styremedlemmer sitter i datterselskapenes styre²³.

Revisors vurdering

Det opplyses fra Narvik kommune at eiere utpeker sine styremedlemmer med fokus på kompetanse, og at det gis opplæring til styremedlemmer om bransje og selskapet. I selskapets styreinstruks fremkommer det informasjon om hvordan man skal håndtere eventuelle habilitetskonflikter i styret. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt KS-anbefaling nr. 9.**

KS-anbefaling nr. 12 om å sikre rutiner for å etablere tilstrekkelig kompetanse retter seg mot både eier og styret. Det er revisors syn at styret har etablert rutiner for å sikre nødvendig kompetanse. Eier Narvik kommune opplyser å ikke være kjent med at det gjennomføres styrevaluering, og det er derfor revisors syn at Narvik kommune ikke har anbefalt styret å jevnlig vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har delvis oppfylt KS-anbefaling nr. 12.**

²⁰ Hålogaland Kraft Holding AS er eid av følgende kommuner; Harstad, Tjeldsund, Kvæfjord, Gratangen, Ibestad og Lødingen.

²¹ Refererer her til vedtekter vedtatt den 03.06.2004 og sist endret i ekstraordinær generalforsamling den 02.11.2010.

²² Viser her til styrevalg: den 27.6.2019 (sak 5/19), den 4.11.2019 (sak 10/19) og den 25.6.2020 (sak 5/20).

²³ Opplysningene om hvem som sitter i de ulike styrene i datterselskapene er hentet fra proff.no den 23.03.2021.

Det er kjønnsbalanse i styret til Nordkraft AS. Dette gjelder både for faste medlemmer og varamedlemmer. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt KS-anbefaling nr. 11**. Revisor vurderer også at Narvik kommune **har oppfylt aksjelovens § 20-6 første ledd nr. 4 og 5**.

Revisors undersøkelser viser at konsernstyrets faste styremedlemmer ikke sitter i styrene til datterselskapene. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt KS-anbefaling nr. 13**.

I selskapets vedtekter fra 2. november 2010 er det satt krav til antall styremedlemmer og sammensetning for styret til Nordkraft AS. I den delen av den undersøkte perioden da disse vedtektene var gjeldende har styret bestått av åtte medlemmer, der to av disse har vært ansattrepresentanter. Samtlige styremedlemmer har også blitt valgt med personlige varamedlemmer. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at Narvik kommune **har oppfylt selskapets vedtekter § 5 fra 2. november 2010**.

3.1.10 *Bruk av valgkomité*

Bruk av valgkomité ved valg av styrer i kommunalt eide selskaper bør fastsettes i vedtektene.

Jf. KS-anbefaling nr. 10

Revisors funn

I selskapets vedtekter fra 2. november 2010 er det *ikke* et krav at det skal brukes valgkomité ved valg av styre til selskapet. I Nordkrafts nye vedtekter fra 12. februar 2021 fremkommer dette som et krav av § 6: «Selskapet skal ha en valgkomité bestående av tre medlemmer. Generalforsamlingen fastsetter instruks for valgkomiteen. Styret skal gi innstilling til generalforsamlingen om godtgjørelse til valgkomiteens medlemmer.»

Revisors vurdering

I selskapets vedtekter fra 12. februar 2021 fremkommer det at selskapet skal ha en valgkomité ved valg av styre. At det skal benyttes valgkomité var ikke et krav i selskapets gamle vedtekter, som var gjeldende i første del av den undersøkte perioden.

På bakgrunn av ovenstående funn er revisors vurdering at Narvik kommune for årene 2019, 2020 og starten av 2021 ikke har oppfylt KS-anbefaling nr. 10. Etter ikrafttredelse av nye vedtekter i februar 2021 vurderer revisor kriteriet som **opplylt**.

3.1.11 *Bruk av numeriske vararepresentanter*

Det anbefales at det oppnevnes varamedlemmer til styret i selskaper. Ordningen med numeriske varamedlemmer bør benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

Jf. KS-anbefaling nr. 14

Revisors funn

Styret i Nordkraft AS har styremedlemmer med personlige varamedlemmer. At varamedlemmene skal være personlige fremgår av selskapets vedtekter § 5. Dette fremgår både av selskapets gamle

og nye vedtekter²⁴. At ordningen med personlige varamedlemmer blir brukt bekrefte av protokoll fra generalforsamling den 23. juni 2021 der det fremgår at styremedlemmene har personlige varamedlemmer.

Revisors vurdering

Det er oppnevnt varamedlemmer til styret. Fordi det ikke praktiseres ordning med numeriske varamedlemmer, slik KS anbefaler, er revisors vurdering at Narvik kommune har **delvis oppfylt KS-anbefaling nr. 14.**

3.2 Styret

3.2.1 Rutiner for habilitetskonflikter

Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper.

Jf. KS-anbefaling nr. 15

Et styremedlem må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme gjelder for daglig leder.

Jf. aksjeloven § 6-27 (1)

Revisors funn

Verken ordfører eller kommunedirektør sitter i styret til Nordkraft AS.

I dokumentet «Styreinstruks for Nordkraft²⁵» er det et eget punkt som omhandler uavhengighet og inhabilitet. Under dette punktet fremkommer det at:

«Et styremedlem skal ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av en sak:

- som har betydning for vedkommende eller vedkommendes nærstående, dersom disse har særlige personlige eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme gjelder for konsernsjefen.
- Når styremedlemmet har en sentral posisjon i selskaper som har en aktuell eller nærliggende interessekonflikt med selskapet.»

Det fremgår av styreinstruksen at punktene ovenfor ikke er relevant for styrerepresentanter i sin rolle som ansatte i selskaper som er eier av Nordkraft, med mindre saken er relatert til transaksjoner eller andre forretningskritiske relasjoner mellom selskapene.

Det fremkommer videre at: «Et styremedlem eller konsernsjefen skal heller ikke delta i en sak om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.

Dersom et styremedlem anser seg inhabil, skal styrets leder eller styrets sekretær snarest varsles, slik at vararepresentant kan innkalles til behandling av saken. Et styremedlem kan for øvrig ta opp

²⁴ I løpet av den undersøkte perioden (2019-2021) har selskapets vedtekter endret seg. I første del av den undersøkte perioden hadde selskapet vedtekter fra 02.11.2010, før det ble nye vedtekter fra 12.02.2021.

²⁵ Dokumentet ble senest vedtatt i styremøte den 10.12.2021.

uklare spørsmål i tilknytning til sin eller andre styremedlemmers habilitet i styremøte, hvoretter styret avgjør habilitetsspørsmålet. Overtredelse av habilitetsreglene kan medføre at vedtaket blir ugyldig.»

I denne eierskapskontrollen har revisor *ikke* gjennomgått protokoll fra styremøter for å undersøke om det er behandlet saker knyttet til inhabilitet i styret. Bakgrunnen for dette er at en slik undersøkelse vil gi informasjon om hvorvidt det er behandlet saker der styremedlemmer er erklært inhabil, men vil *ikke* gi informasjon om hvorvidt det er behandlet saker der et styremedlem burde ha blitt ansett som inhabil, men ikke ble det.

I egenerklæringsskjemaet besvart av konsernsjef opplyses det at han *ikke* er kjent med at det er tilknytninger mellom nærstående blant selskapets administrasjon, styret og eiere.

Revisors vurdering

Verken ordfører eller kommunedirektør sitter i selskapets styre. I selskapets styreinstruks er det et eget punkt som omhandler retningslinjer for å håndtere eventuelle habilitetskonflikter. På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at **styret har oppfylt KS-anbefaling nr. 15.**

Vi har ikke foretatt en gjennomgang av alle styrets saker, men vi har fått opplyst at det ikke er tilknytninger mellom nærstående i selskapets administrasjon, styret og eiere. Revisor har ikke grunnlag til å gjøre en entydig vurdering av om aksjelovens bestemmelse om inhabilitet i § 6-27 (1) er oppfylt. Dette er fordi vi ikke har forutsetninger for å kjenne til eventuelle inhabilitetsforhold i de enkelte sakene som er behandlet i styret. Revisor finner imidlertid grunn til å påpeke at vi i gjennomføringen av eierskapskontrollen ikke er gjort kjent med informasjon som kan indikere at bestemmelsen ikke er overholdt i den undersøkte tidsperioden.

3.2.2 Registrering av styreverv

Alle som påtar seg styreverv og som sitter i ledelsen for kommunale foretak og selskaper bør registreres i KS sitt styrevervregister.

Jf. KS-anbefaling nr. 17

Revisors funn

I egenerklæringsskjemaet besvart av styreleder opplyses det om at styret ikke er registrert i KS sitt styrevervregister.

Revisors vurdering

På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at **styret ikke har oppfylt KS-anbefaling nr. 17.**

3.2.3 Etiske retningslinjer for selskapsdriften

Kommunens selskaper bør ha en aktiv og bevisst holdning til etiske spørsmål. Selskapet kan utarbeide, benytte og jevnlig revidere etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Jf. KS-anbefaling nr. 19

Revisors funn

I egenerklæringsskjemaet besvart av styret fremkommer det at selskapet har etablert en rekke «policyer» eller retningslinjer, herunder "policy for etikk og varsling". I dokumentet opplyses det om hva som er Nordkrafts etiske standard og formålet med å ha retningslinjer for etikk og varsling. I retningslinjene for etikk og varsling gis det blant annet informasjon om hvordan man som ansatt i konsernet skal opptre; profesjonelt, lojalt, ved eventuelle interessekonflikter og ved representasjon og sosiale arrangement for selskapet. I retningslinjene er det også et eget avsnitt som omhandler varsling på arbeidsplassen.

I egenerklæringsskjemaet besvart av konsernsjef opplyses det at spesielt selskapets strategiplan og policy for etikk og varsling er viktige verdidokumenter for selskapet, men at alle selskapets «policyer» anses som selskapets verdidokumenter. I tillegg til dokumentet «policy for etikk og varsling» har revisor fått tilsendt dokumentene: «policy finans», «policy styringsmodell», «policy investeringer», «policy kompensasjon», «policy forsikring» og «policy sponning».

Revisors vurdering

Nordkraft AS har utarbeidet egne etiske retningslinjer gjennom dokumentet «policy for etikk og varsling». På bakgrunn av ovenstående funn er det revisors vurdering at **styret har oppfylt KS-anbefaling nr. 19.**

3.3 Avtalemessige og juridiske forhold. Konsernsjefs fullmakter

I egenerklæringsskjemaene til styreleder og konsernsjef stilte revisor spørsmål tilknyttet avtalemessige og juridiske forhold som er relevante for selskapet. På disse spørsmålene fikk vi følgende tilbakemeldinger:

- Det opplyses at: «Nordkraft AS gjør anskaffelser som normalt følger av virksomheten, det vil si ganske omfattende».
- Hålogaland Kraft Nett AS er underlagt offentleglova og reglene om offentlig anskaffelser, og reglene følges²⁶.
- Selskapet har låneavtale med Nordea, DNB og Sparebanken Narvik. Det opplyses at selskapet ikke har heftelser i fast eiendom, og at ny låneavtale med bankene, som har virkning fra 30.09.2021, er basert på negativ pant.
- Selskapet har forsikringer for; tingskade, avbrudd, ansvar og personal. Selskapet har utarbeidet en egen forsikringspolicy.
- Selskapet engasjerer konsulenter, advokater og revisor i saker av teknisk, økonomisk og juridisk karakter. Det opplyses at ressursbruk vil variere fra år til år, avhengig av

²⁶ Revisor presiserer at dette er opplysninger fra selskapet. Det faller utenfor rammene av denne eierskapskontrollen å gjøre egne, selvstendige undersøkelser tilknyttet disse påstandene fra selskapet.

aktivitetsnivå og behov. Det er ingen vesentlige avtaler som innebærer løpende tjenester eller pliktkjøp.

- Styret er ikke kjent med irregulære eller straffbare forhold i konsernet.
- Selskapet har ikke pågående konflikter med ansatte, har ikke mottatt pålegg eller andre plikter fra offentlige instanser, har ikke tvister for domstolene og har ikke uavklarte ansettelsesforhold.
- Selskapet opplyser at i forbindelse med avslutning av prosjekter, så er det ikke unaturlig at det oppstår diskusjon og uenighet om sluttoppgjør med samarbeidspartnere.
- Selskapet har individuelle bonusordninger, og det foreligger et dokument om «kompensasjonspolicy» for Nordkraft. Det foreligger ikke kollektive bonusordninger for alle ansatte.
- Det finnes en fullmaktinstruks samt en fullmaktmatrise for Nordkraft AS. Av fullmaktinstruksen fremgår det at prokura er tildelt konsernsjef alene. Det foreligger også en instruks for konsernsjef.

3.4 Økonomiske forhold og fremtidsutsikter

3.4.1 Informasjon fra regnskapsrevisor

For å innhente informasjon om eventuell rådgivning som har vært utført for selskapet samt andre opplysninger som kan være av interesse for vår kontroll, har vi tatt kontakt med Nordkrafts regnskapsrevisor Knut Haugen i BDO. På e-post den 20.01.2022 fikk vi opplyst at BDO tiltrådte som selskapets revisor høsten i 2014, og at det siden 2014 ikke har blitt tatt opp forhold i selskapet i nummererte brev. Det opplyses videre fra BDO at:

«Våre leverte tjenester er i hovedsak knyttet til lovpålagt revisjon. Det foretas også attestasjon i henhold til selskapslovgivning og andre lovpålagte attestasjon, herunder årlig rapportering til NVE/SSB.

Vi leverer også tjenester knyttet til utarbeidelse av aksjonærregisteroppgave, skattemelding og årsregnskap. I hvilken grad det gjennomføres avtales årlig med konsernet, da konsernet også utfører disse oppgavene selv. Forøvrig utføres det rådgivning ved behov knyttet til merverdiavgift, skatt og regnskapsavklaring herunder IFRS avklaringer og andre forhold ved behov.

Av andre bistandsoppdrag kan det nevnes at vi har bistått konsernet ved gjennomgang av selskapets virksomhetsstyring.»

3.4.2 Selskapets fremtidsutsikter

I egenerklæringsskjemaet besvart av konsernsjef opplyses det om at effektiv drift, operatørskap (drift for andre), fornuftige investeringer og kultur er faktorer som er sentrale for selskapets forutsetninger for videre drift. I egenerklæringsskjemaet besvart av konsernsjef opplyses det videre at selskapet ikke har identifisert forhold som tilsier at driftsforutsetningene vil bli svekket eller at det er økonomiske forhold som tilsier en forverring av selskapets drift.

I selskapets årsrapport for 2020 er det et eget kapittel som omhandler fremtidig utvikling for selskapet. Herunder opplyses det at Nordkraft sine økonomiske resultater påvirkes av strategiske, markedsmessige, regulatoriske, finansielle og operasjonelle forhold. Det gis videre informasjon om fremtidsutsiktene til selskapets nettvirksomhet og produksjonsvirksomhet. Det fremkommer blant

annet at «Inntjeningen til nettvirksomheten påvirkes av egen effektivitet i forhold til resten av nettbransjen og utvikling i rentenivået, i tillegg til endringer i de offentlige reguleringene» og at «For å sikre tilfredsstillende lønnsomhet og positive kontantstrømmer i et utfordrende kraftmarked, fokuserer Nordkraft på kostnadskontroll for å levere gode resultater i fremtiden selv med lave kraftpriser. Videre vekst vil være kapitalkrevende, og det vil være behov for å sikre selskapets finansieringsevne og vurdere hvorvidt utbyggingsprosjekter bør avvendes eller utvikles i samarbeid med finansielle partnere.»

3.5 Oppsummering og samlet konklusjon

KomRev NORD har vurdert om Narvik kommunes eierutøvelse i Nordkraft AS er i henhold til sentrale krav i lov om aksjeselskaper, kommunestyrets vedtak og forutsetninger samt etablerte normer for god eierstyring. Basert på opplysninger fra skriftlige dokumenter, muntlige opplysninger og opplysninger i såkalte egenerklæringskjemaer fra eierrepresentant, styret og konsernsjef er revisors vurderinger som listet opp nedenfor.

Eier Narvik kommune har **oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 1 om selskapsform
- KS-anbefaling nr. 4 om rapportering av selskapets tilstand
- KS-anbefaling nr. 7 om oppnevning av eierrepresentanter
- KS-anbefaling nr. 9 om styrets sammensetning og kompetanse
- KS-anbefaling nr. 10 om valgkomité for deler av den undersøkte perioden
- KS-anbefaling nr. 11 om kjønnsbalanse i styret
- KS-anbefaling nr. 13 om styremedlemmer
- Aksjeloven §§ 2-1 og 2-3 om stiftelsesdokument
- Aksjeloven §§ 5-2 og 5-5 om generalforsamling
- Aksjeloven § 20-6, første ledd nr. 4 og 5 om kjønnsbalanse i styret
- Selskapets vedtekter § 6 fra 2. november 2010 om generalforsamling
- Selskapets vedtekter § 5 fra 2. november 2010 om styrets sammensetning

Eier Narvik kommune har **delvis oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 5 om revidering av styringsdokumenter
- KS-anbefaling nr. 12 om styrets sammensetning og kompetanse
- KS-anbefaling nr. 14 om numeriske vararepresentanter

Eier Narvik kommune har **ikke oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 3 om eierskapsseminar
- KS-anbefaling nr. 8 om generalforsamling
- KS-anbefaling nr. 4 fra 2015 om eierskapsmelding
- Kommuneloven § 26-1 om eierskapsmelding, men perioden for å innfri kravet er ikke utløpt

Styret i Nordkraft AS har **oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 15 om rutiner for habilitetskonflikter
- KS-anbefaling nr. 19 om etiske retningslinjer

Styret i Nordkraft AS har **ikke oppfylt**:

- KS-anbefaling nr. 17 om registrering av styreverv

Med bakgrunn i revisors funn og vurderinger er vår konklusjon på problemstilling 1 at Narvik kommune fører **til dels** kontroll med sine eierinteresser i Nordkraft AS. Narvik kommune møter i generalforsamling, og kommunen opplyser at de også deltar i eiermøter med selskapet. Det er ikke fastsatt eierskapsmelding med retningslinjer for eierskapsoppfølging i Nordkraft AS siden 2015. Det opplyses at ny eierskapsmelding med tilhørende eierstrategi er under arbeid, og at den forventes å bli politisk behandlet i løpet av våren 2022. I vurderingen av Narvik kommunens eierstyring vektlegges det også at kommunestyret ikke har fått noen form for opplæring eller kompetanseheving tidlig i kommunestyreperioden. Konklusjon på problemstilling 2 er at Narvik kommunens eierinteresser utøves **til dels** i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.

4 ANBEFALINGER

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Narvik kommune å videreutvikle rutine for oppfølging og kontroll av sine eierinteresser i Nordkraft AS, slik at disse fullt ut er i tråd med KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. Videre anbefaler vi Narvik kommune å treffe tiltak for å sikre oppfyllelse av kommuneloven § 26-1 om utarbeidelse av eierskapsmelding.

5 UTTALELSER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 14 skal selskapet og den som utøver kommunens eierfunksjon gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som omtales i rapporten. Revisor sendte den 28. mars 2022 rapporten til uttalelse til rådgiver innenfor økonomi og eierstyring i Narvik kommune, som sendte rapporten videre til politisk ledelse i kommunen. . Uttalelse fra Narvik kommune mottok vi den 21. april 2022 og fremkommer i sin helhet på side 29.

Revisor sendte også rapporten til uttalelse til finanscontroller i Nordkraft AS, som har vært vår kontaktperson opp mot konsernsjef og styreleder. Den 28. mars 2022 fikk vi tilbakemelding på noen faktakorrigeringer fra Nordkraft AS, som deretter ble rettet opp i til endelig rapport. Den 20.04.2022 fikk vi til svar fra Nordkraft AS om at det ikke var behov for å komme med en uttalelse til rapporten (utklipp 1).

Utklipp 1: tilbakemelding fra Nordkraft AS

Hei Oda,

Jeg skulle svare deg i går, men dagen gikk helt fra meg. Beklager det.

Det eneste vi fant av «avvik» fra KS sine anbefalinger og som er rettet mot styret, er dette med registrering av styremedlemmer i styreregisteret. Styreleder og konsernsjef er oppmerksom på dette, men har konkludert med at vi ikke ser behov for å kommentere forholdet.

Med vennlig hilsen / Best regards

Jan Are Bakke Mikalsen
finanscontroller

Utklipp 2: Uttalelse fra Narvik kommune

Uttalelse til eierskapskontroll Nordkraft AS

Narvik kommune tar eierskapskontrollen av Nordkraft AS til orientering, men vil gi en kort uttalelse på KS-anbefalingene som **ikke** markeres som oppfylt.

Gjennom eierskapsmelding som blir lagt fram til politisk behandling i kommunestyret 19. mai 2022, vil Narvik kommune møte flere av punktene som kommenteres særskilt som delvis eller ikke oppfylt, blant annet:

- Narvik kommune vil gå i dialog med Nordkraft AS knyttet til bruk av numeriske vara, registrering av styreverv, styreevaluering mot selskapets formål og innkallingsfrister til generalforsamlinger.
- Det kommenteres det at opplæring av folkevalgte ble utsatt av hensyn til smitteverntiltak. Denne opplæringen er nå berammet til 4. mai 2022. Narvik kommune tar til etterretning at dette er sent i valgperioden.
- Ang. eiermøter og manglende referater, så vil Narvik kommune kommentere at dialogmøter/informasjonsmøter gjennomføres uten at disse referatføres. Innspillet tas til etterretning.

Rune Edvardsen

Ordfører Narvik kommune

6 REFERANSER

- KS sine anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll fra 2020
- Lov 13.06.1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)
- Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Selskapets vedtekter for Narvik Energi Holding AS, sist endret 11. juni 2004
- Selskapets vedtekter for Nordkraft AS, sist endret 12. februar 2021
- Årsrapporter (inkludert årsregnskap og årsberetning) for Nordkraft AS i perioden 2019-2020
- Eierskapsmelding for «gamle» Narvik, vedtatt i Narvik bystyre den 09.04.2015
- Protokoll fra generalforsamlinger i Nordkraft AS i perioden 2019-2021
- Aksjonærvtale, med tilleggsavtale, mellom Hålogaland Kraft Holding og Nordkraft AS, datert 12.02.2021
- Transaksjonsavtale mellom Hålogaland Kraft Holding og Nordkraft AS, datert 26.10.2020
- Styreinstruks for Nordkraft AS, senest vedtatt i styremøte den 10.12.2021
- Protokoll fra «gamle» Narvik bystyre i perioden 28.02.1019-19.09.2019
- Protokoll fra «nye» Narvik kommunestyre i perioden 17.10.2019-16.12.2021
- “Policyer” for Nordkraft AS. Herunder:
 - Policy for etikk og varsling
 - Policy finans
 - Policy styringsmodell
 - Policy investeringer
 - Policy kompensasjon
 - Policy forsikring
 - Policy sponning
- www.nordkraft.no
- www.brreg.no
- www.regnskapstall.no
- www.proff.no
- www.styrevervsregisteret.no

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner og fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms og Finnmark fylkeskommune, Nordland fylkeskommune, tolv kommuner i Nordland og 28 kommuner i Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Tromsø, Narvik, Finnsnes, Bodø, Sortland, Sjøvegan, Leknes og Svolvær.

Vi har 45 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av 14 medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner i Narvik kommune:

<i>Narvik kirkelige fellesråd</i>	2021
<i>Forvaltning, drift og vedlikehold</i>	2018
<i>Forebygging og oppfølging av sykefravær</i>	2018
<i>Narvikgården AS</i>	2018
<i>Næringsutvikling</i>	2014
<i>Økonomi- og budsjettoppfølging av helse-, omsorgs- og sosialområdet</i>	2013
<i>Leasing og bruk av kommunale tjenestebiler</i>	2012
<i>Offentlige anskaffelser</i>	2010

